ANKOS

YAPAY ZEKA ARAŞTIRMA GRUBU

Başkandan 61. Kütüphane Haftası Mesajı

Üniversite Kütüphaneleri ve Yapay Zeka Araçları Günü

Prof. Dr. Erkan Saka ile Yapay Zeka ve Kütüphaneler

ŞUBAT - MART 2025 E-BÜLTEN

İçindekiler

1 ANKOS Üniversite Kütüphaneleri ve Yapay Zeka Araçları Günü Etkinliğimiz Gerçekleşti

4 Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi'nden İki Yenilik: AI Asistanı
Oya ARUS

5 Prof. Dr. Erkan Saka ile Yapay Zeka ve Kütüphaneler
Müberra YILMAZ

6 Bu Sayının ÜYZ Aracı: Deepseek
Emrullah UĞUR

7 Bulmaca
Melahat KARSLI

8 Yapay Zeka Gündemi

13 Yapay Zeka ve Kütüphane Etkinlik Ajandası
Özlem ASLAN

14 Okuma Önerileri
Özlem ASLAN

Bülten ile ilgili görüş ve önerilerinizi anketi yanıtlayarak bize iletebilirsiniz

https://forms.gle/eEJh9eZdg729G4ob7

Bülten Adı: ANKOS Yapay Zeka Araştırma Grubu E-Bülteni
Yayın Sıklığı: İki ayda bir
Yayın Sahibi: ANKOS Derneği
Yayın Kurulu: ANKOS Yapay Zeka Araştırma Grubu

Bu bültende yer alan tüm içerikler ANKOS Derneği'ne aittir. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz veya yayınlanamaz.

DAP Yapı İ Ofis Merkez Mah. Kağıthane Cad. No:3 Ofis No: 58 Kağıthane / İstanbul
yz@ankos.org.tr
https://ankos.org.tr/tr

Başkandan...

Kütüphane Haftası'nı coşkuyla kutladığımız bu dönemde, bilgiye erişim sağlamak için teknoloji ve yeniliklerin sunduğu fırsatları birlikte keşfetmek amacıyla bir araya geliyoruz. Kütüphaneler, her geçen yıl daha fazla dijitalleşerek toplumsal bilgi aktarımını kolaylaştıran güçlü yapılar olmaya devam etmektedir. Yapay zeka, bu dönüşümde önemli bir rol üstlenmekte ve kütüphanelerin bilgiye erişim süreçlerini hızlandırmak ve daha verimli hale getirmek adına yeni kapılar aralamaktadır.

Yapay zekanın kütüphanelerdeki kullanım alanları, yalnızca bilgi erişimini hızlandırmakla kalmayıp, aynı zamanda kullanıcı deneyimini geliştirmekte ve iş süreçlerini daha verimli hale getirmektedir. AI botları ve GPT teknolojileri gibi araçlar, kütüphane hizmetlerinin geleceğine dair heyecan verici fırsatlar sunmakta, bu sayede kütüphanecilikte dijital dönüşüm hızlanmaktadır.

"Üretken Kütüphaneler" temasıyla bu yılki Kütüphane Haftası, kütüphanelerin sadece bilgi sunan alanlar değil, aynı zamanda topluma değer katan yaratıcı ve yenilikçi mekânlar olarak konumlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Yapay zeka ve diğer dijital teknolojiler, kütüphanelerin bu vizyonu hayata geçirmesine olanak sağlamaktadır.

Önümüzdeki süreçte, kütüphanelerimizin dijital dönüşümünü güçlendirmek ve daha verimli hizmetler sunmak adına yapay zekanın ortaya çıkardığı fırsatları değerlendirmeye devam edeceğiz. Bu vesileyle tüm meslektaşlarımın 61. Kütüphane Haftası'nı en içten dileklerimle kutluyorum.

Saygılarımla.

İsmail ÇETİNKAYA
ANKOS Başkanı

Değerli Kütüphaneciler ve Teknoloji Meraklıları

Yapay zeka, bilgiye erişimden kullanıcı deneyimine kadar kütüphanecilik dünyasını yeniden şekillendirken, bu dönüşümü birlikte keşfetmek ve anlamlandırmak için bir araya gelmenin tam zamanı! ANKOS Yapay Zeka Çalışma Grubu olarak hazırladığımız bu ayki bültenimizde, hem yerel hem küresel ölçekte ilham veren gelişmeleri, pratik çözümleri ve geleceğe dair ipuçlarını sizlerle paylaşıyoruz.

Bu ay, yapay zeka etiği ve veri gizliliği tartışmaları küresel ölçekte öne çıkarken, OpenAI'nin yeni dil modeli güncellemeleri de akademik araştırmalarda otomasyonu hızlandırıyor. Türkiye'de ise yapay zeka destekli kütüphane sistemleri ve açık arşiv projelerindeki son adımlar dikkat çekiyor."

Bu sayıda, Sabancı Üniversitesi'nin yenilikçi ChatBot uygulaması gibi somut bir başarı hikâyesini incelerken, alanında uzman isimlerden Prof. Dr. Erkan Saka ile yapay zekanın kütüphanelerdeki rolüne dair keyifli bir söyleşi sizleri bekliyor. Teknolojiyi günlük işlerinize entegre etmenizi kolaylaştıracak "Ayın Yapay Zeka Aracı" önerimizle yeni bir soluk kazanacak, YZ etkinlikleri takvimiyle küresel trendlere ayak uyduracaksınız. Ayrıca, zihninizi hareketlendirecek bir bulmaca ve hem ülkemizden hem dünyadan öne çıkan YZ haberleri ile bilgi dağarcığınızı tazeleyeceksiniz.

Amacımız, yapay zekanın dinamik dünyasını yalnızca izlemek değil, onu anlamak, yön vermek ve mesleki pratiğinize değer katacak şekilde kullanmaktır. Unutmayın: Her birinizin deneyimi, bu kolektif yolculukta bize ışık tutuyor. Yeni sayılarımızda yayınlanmak üzere bizimle deneyimlerinizi paylaşmanızı rica ediyoruz.

Bu ay ayrıca bizim için çok önemli. Çünkü 61. Kütüphane Haftası'nı büyük bir heyecanla kutluyoruz! Bu yılın teması olan Üreten Kütüphaneler, kütüphanelerin sadece bilgiye erişim sağlayan mekanlar olmanın ötesinde, bilgi üreten, yenilikçi ve toplumsal gelişime katkıda bulunan dinamik yapılar olduğunu vurguluyor. Bilginin üretimi, paylaşımı ve herkes için erişilebilir olması adına çalışan tüm meslektaşlarımıza, bilgi profesyonellerine ve okurlara teşekkür ederiz. Geleceğe daha üretken, kapsayıcı ve güçlü bir miras bırakmak için hep birlikte çalışmaya devam edelim. Yolumuz açık olsun.

Keyifli okumalar diler, yeni fikirlerle dolu bir ay geçirmenizi temenni ederiz.

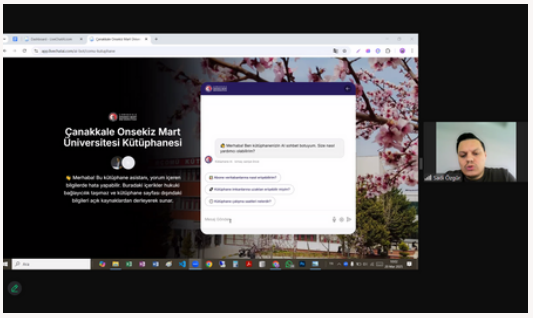
"Bilgi, sevgi gibi paylaştıkça çoğalır."

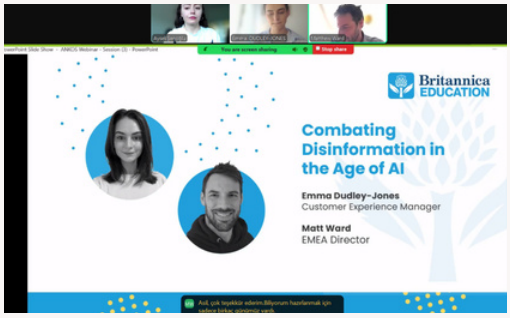
Sevgi ve saygılarımla,

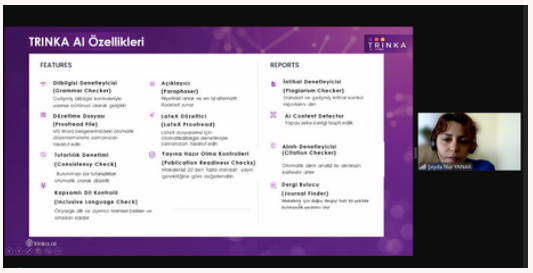
Gültekin GÜRDAL
İYTE Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı
ANKOS Yapay Zeka Araştırma Grubu Üyesi

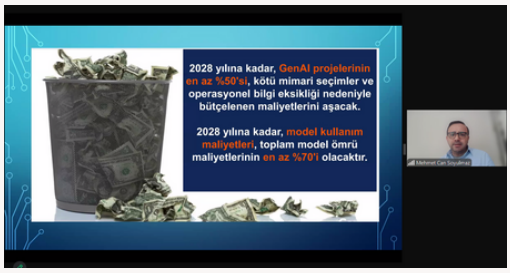
ANKOS Üniversite Kütüphaneleri ve Yapay Zeka Araçları Günü Etkinliği Gerçekleşti

ANKOS Yapay Zeka Araştırma Grubu olarak, 20 Mart 2025 tarihinde, üniversite kütüphanelerinde yapay zeka kullanımını ele alan kapsamlı bir etkinlik düzenledik. "Üniversite Kütüphaneleri ve Yapay Zeka Araçları Günü", bilgi hizmetlerinde yapay zekanın dönüştürücü etkisini tartışmak ve bu alandaki en güncel gelişmeleri paylaşmak amacıyla alanında uzman konuşmacılar ve katılımcılarla gerçekleşti.

Etkinlik boyunca, akademik kütüphanelerde yapay zeka destekli çözümler üzerine çeşitli oturumlar düzenlendi ve sektörün önde gelen isimleri deneyimlerini aktardı. Üniversite kütüphanelerinde yapay zekanın sunduğu olanaklar, gelecekteki potansiyeli ve karşılaşılabilecek zorluklar detaylı bir şekilde ele alındı.

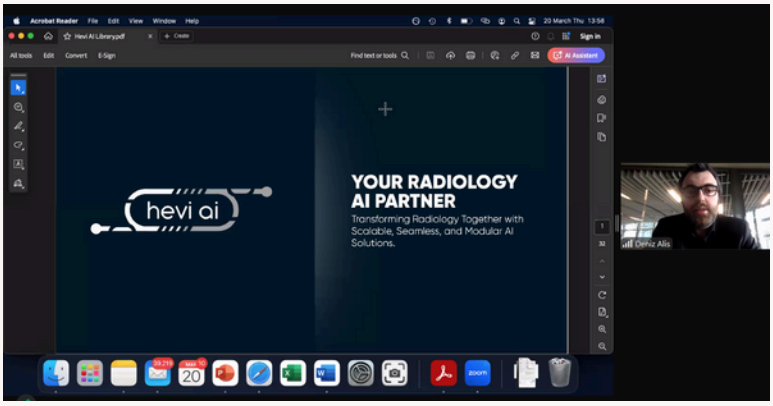
Etkinlikte Öne Çıkan Başlıklar

Live Chat: Kütüphane Sohbet Asistanı: Aicoor

Günün ilk oturumunda Aicoor Kurucusu Sadi ÖZGÜR Live Chat: Kütüphane Sohbet Asistanını ve kütüphanelerde kullanıcı deneyimini ele aldı. Bu oturumda, yapay zeka destekli sohbet botlarının bilgiye erişimi nasıl kolaylaştırdığı, kullanıcı sorularına nasıl yanıt verdiği ve kütüphanelerdeki iş süreçlerine nasıl entegre edilebileceği tartışıldı.

Trinka: Yapay Zeka Destekli Dil Asistanı: Online Bilgi

Online bilgi erişimi, akademik dünyada büyük bir öneme sahip. Online Bilgi Ürün Uzmanı Şeyma Nur YANAR bu kapsamda ele alınan Trinka AI gibi yapay zeka destekli dil asistanları, akademik yazım sürecinde kullanıcılara nasıl destek sağladığını ve araştırmacıların yazım süreçlerini nasıl iyileştirdiğini anlattı.

Scopus AI: Üretken Yapay Zeka ile Bilgiye Ulaşabilme: Elsevier

Bu oturumda Elsevier Araştırma Çözümleri Yöneticisi Yasemin KARABAĞLI SOLAY, Scopus AI gibi yapay zeka destekli araştırma çözümlerinin, akademik veri tabanlarına erişimi nasıl daha verimli hale getirdiğini ve akademisyenlerin araştırmalarına nasıl katkı sağladığından bahsetti.

Piri AI: Yapay Zeka ile Akademik İçerik Üretimi Destek Aracı: Inseres

Yapay zeka destekli araçlar, içerik üretim sürecini kolaylaştırarak akademisyenlere büyük bir destek sunuyor. Inseres Teknoloji Direktörü Ahmet A. MÜNGEN Piri AI, akademik yazım sürecinde sağladığı avantajlardan bahsetti.

Kütüphanelerde Yapay Zeka Destekli Danışmanlık: Whelp AI: Akuvana

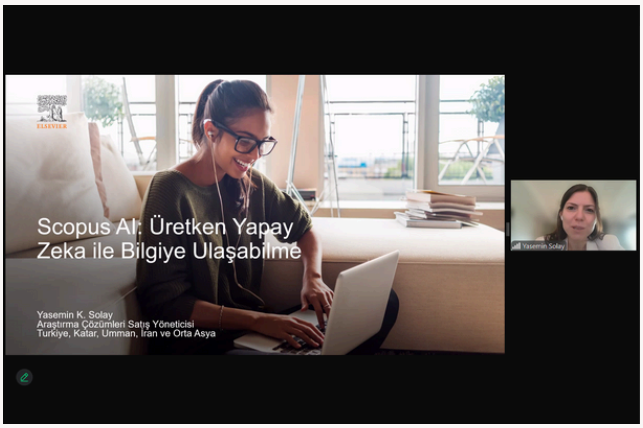
Gerçekleşen bu oturumda, Akuvana Kurucu Yöneticisi Mehmet Can Soyulmaz ve Seymur Rasulov, Whelp AI çözümünün kütüphanelerde nasıl kullanılacağından bahsetti.

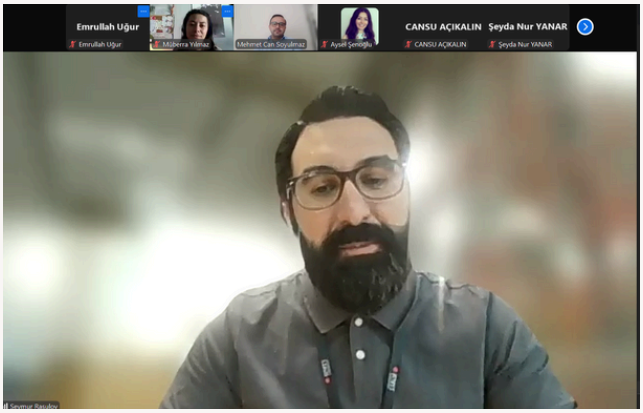
Yapay Zeka Çağında Dezenformasyonla Mücadele: Britannica AI

Bilgiye erişimin hızlandığı dijital çağda, dezenformasyonla mücadele büyük bir önem taşıyor. Britannica Education uzmanları Emma DUDLEY-JONES ve Matt WARD tarafından yapılan sunumda, yapay zekanın yanlış bilginin yayılmasını nasıl engelleyebileceği ve güvenilir kaynakları nasıl öne çıkarabileceği anlatıldı.

Yeni Nesil Radyolojik Karar Destek Çözümü ve AI Destekli Vaka Kütüphanesi: HEVI AI

Yeni nesil kütüphane çözümleri arasında, yapay zeka destekli vaka kütüphaneleri de bulunuyor. HEVI AI Yöneticisi Denizcan ALİŞ tarafından yapılan sunumda, yapay zeka ile zenginleştirilmiş vaka çalışmalarının akademik ortamlarda nasıl kullanılabileceği detaylı olarak paylaşıldı.

Deneyimler ve Gelecek Perspektifleri: Kütüphanelerde Yapay Zeka Yolculuğu

Etkinliğin son bölümünde Oturum Başkanlığını İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphane Direktörü Dr. Sami Cuhadar ve Abdullah Gül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Selma Mert 'in yaptığı "Üniversite Kütüphanelerinde Yapay Zeka Yolculuğu: Deneyimlerinden Yansımalar" söyleşimizde; MEF Üniversitesi Kütüphane Direktörü Ertuğrul Çimen, İYTE Kütüphane Daire Başkanı Gültekin Gürdal ve İbn Haldun Üniversitesi Kütüphane Daire Başkanı Sönmez ÇELİK, üniversite kütüphanelerinin yapay zeka ile geleceğe nasıl hazırlandığını paylaştılar.

ANKOS Yapay Zeka Araştırma Grubu olarak, kütüphanelerde yapay zekanın kullanımına dair farkındalık yaratmaya, akademik dünyadaki dijital dönüşümü desteklemeye ve sektöre katkı sunmaya devam edeceğiz.

Etkinliğimize katılan, katkı sağlayan ve bilgi paylaşan tüm konuşmacılara ve katılımcılara teşekkür ederiz!

Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi'nden İki Yenilik: AI Asistanı

Oya ARUS, Sabancı Üniversitesi

Bilgi Merkezi, kullanıcı deneyimini geliştirmek amacıyla iki yeni yapay zeka asistanını hizmete sundu!

Sohbet Robotu (Chatbot)

Bu asistan, Bilgi Merkezi kaynakları ve hizmetleriyle ilgili sıkça sorulan sorulara yanıt bulmaya yardımcı olmak için tasarlandı. Bilgi Merkezi web sayfasının sağ alt köşesinde yer alan Bilgi Merkezi sohbet robotunun (chatbot) beta versiyonuna kullanıcılar merak ettikleri soruları sorarak anında bilgilenmektedirler.

Primo Research Assistant

ALMA entegre sistemine geçişimizle birlikte tanıttığımız "Primo Research Assistant," referans ekibimizin yeni üyesi oldu. Bu asistan, organize edilmiş doğru bilgi sunarak araştırmalarınıza başlangıç noktası oluşturmayı hedefliyor. Araştırma sorularınıza sağladığı tutarlı ve doyurucu cevaplarla kullanıcılarımızın beklentilerini karşılıyor. Ayrıca, kullanıcı geribildirimleri ile sürekli gelişmesini sağlıyoruz.

Primo Research Assistant, görevleri kolaylaştırmak için tasarlanmış, yapay zeka destekli, üretken bir araçtır. Kullanıcıların akademik içerikleri doğal dilde sorgulamasını sağlar ve sorunuza yanıt bulmanıza yardımcı olabilecek beş makaleyi belirlemek için kütüphanenizin genişliğini kullanır. Araç, her makalenin açıklamalarından/özetlerinden en alakalı bilgileri ayıklayarak, her kaynağın cevaba nasıl katkıda bulunduğuna dair şeffaflık sağlamak için kaynaklara satır içi referanslar içeren yanıtın genel bakışını oluşturur.

Primo Araştırma Asistanı'nın işlevleri şunlardır:

- Anlamsal arama / Doğal dil sorguları
- En iyi 5 özete dayalı referanslı cevaplar
- Merkezi Keşif Endeksi'nde bulunan sonuçlara dayalı yanıtlar (CDI).
- Tam metne bağlantılar
- Primo'daki tam sonuç listesine bağlantılar
- Kullanıcının konuyu genişletmesine ve konu hakkında daha fazla bilgi edinmesine yardımcı olacak arama önerileri
- İngilizce olmayan arama ve cevap desteği

Söyleşi: Prof. Dr. Erkan Saka ile Yapay Zeka ve Kütüphaneler

Müberra YILMAZ, TED Üniversitesi

Erkan Saka, İstanbul Bilgi Üniversitesi Medya Bölümü'nde görev yapmakta ve bölüm başkanlığını yürütmektedir. Akademik kariyerine Boğaziçi Üniversitesi'nde başladığı sosyoloji lisans ve yüksek lisans programlarıyla adım atmış, ardından Rice Üniversitesi'nde (Houston, ABD) Antropoloji alanında doktora eğitimini tamamlamıştır.

Saka'nın akademik çalışmaları, medya, siyaset ve toplum arasındaki dinamik etkileşimi incelemektedir. Araştırma alanları arasında politik trollük, sosyal medyanın siyasetteki rolü ve dijital teknolojilerin kamusal söylem üzerindeki etkileri yer almaktadır.

Akademik çalışmalarının yanı sıra profesyonel alanda da aktif bir rol üstlenen Saka, NewslabTurkey ve Politik Yol gibi mecralarda köşe yazarlığı yapmış, Avrupa Birliği ve Dünya Bankası gibi kuruluşlara sosyal medya stratejileri konusunda danışmanlık vermiştir. Ayrıca medya ve insan hakları alanındaki çeşitli yarışmalarda jüri üyeliği yapmıştır.

Bilimsel çalışmalarıyla uluslararası düzeyde tanınan Saka, Amerikan Antropoloji Derneği (AAA) ve Avrupa Sosyal Antropoloji Derneği (EASA) gibi önemli akademik kuruluşların üyesidir. İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde kurulan Bilgi Blockchain Araştırma Grubu'nun koordinatörlüğünü yürütmekte ve İnternet ve Yeni Medya Çalışmaları konferanslarının bilim kurullarında yer almaktadır.

Yapay zekanın arama ve kataloglama gibi kütüphane süreçlerinde uzun süredir kullanıldığını belirtiyorsunuz. Üretken yapay zeka alanındaki son gelişmeler, kütüphanelerin bilgi yönetimi ve hizmet sunumunda ne tür yeniliklere yol açabilir?

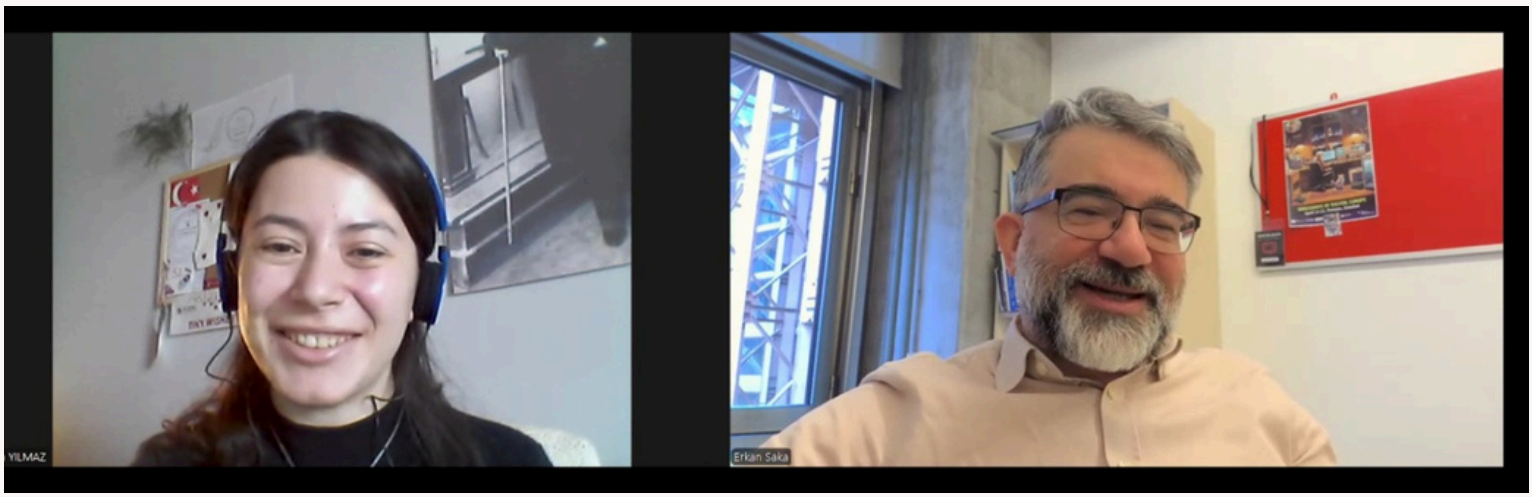
Üretken yapay zeka nedeniyle şu an büyük bir heyecan yaşıyoruz, ancak sanıyorum ki bir süre sonra bu heyecan yerini, yapay zekanın arka planda bilginin kategorize edilmesinde kullanıldığı bir duruma bırakacak. Son kullanıcı için aramaları daha kolay hale getirebilir. Geleneksel arama yöntemleri, Google Akademik ya da katalog aramaları, doğru anahtar kelimelerle daha etkili hale geliyor. Ancak, deneyimli bir akademisyen bilir ki en tepedeki sonuç her zaman en iyi sonuç olmayabilir. Kendi uzmanlık alanı dışına çıkan bir araştırmacı için yapay zeka, diyalog kurarak arama yapma ve sonuçları revize etme imkânı sunuyor.
Ayrıca, üretken yapay zeka sadece son kullanıcıya değil, kütüphane personeline de yardımcı olabilir. Kataloglama ve veri analizi süreçlerinde farklı kategorilendirmeler önerebilir. Örneğin, ben Wikimedia Commons'a fotoğraf yüklerken yapay zekaya fotoğrafı tanıtıp kategori önermesini isteyebiliyorum. Benim aklıma gelmeyen ek kategoriler sunarak, verinin daha iyi organize edilmesini sağlıyor. Benzer bir şekilde, kütüphanelerdeki bilgi düzeni ve kataloglama sistemleri için de faydalı olabilir.

Dijital antropoloji ve siber kültür üzerine çalışmalarınız bulunuyor. Kütüphanelerin dijital dönüşüm sürecinde, kullanıcıların dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmek için yapay zekadan nasıl faydalanılabilir?

Dijital antropoloji, çizgileri kesin belirlenmemiş bir alan. Web tarihçiliği de olabilir, topluluk incelemesi de. Ancak antropolojik perspektif, bir yerde belirli bir süre bulunmayı gerektirir. Dijital ortamlara uyarlandığında, veri analizinden belirli sonuçlar çıkarabiliriz, fakat veriyi üreten topluluklarla vakit geçirildiğinde farklı gözlemler ortaya çıkar.

Kütüphaneler bilgi yuvası olarak dijital okuryazarlığı destekleyebilir. Dijital kaynakların artması, bilgiye erişim konusunda yeni beceriler gerektiriyor. Kütüphaneciler, bu becerileri kazandırmak için çeşitli atölyeler düzenleyebilir. Örneğin, Bilgi Üniversitesi Kütüphanesi gibi mekanlar, kullanıcıların rahatlıkla bilgiye erişim sağlayabileceği ortamlar sunuyor.

Ayrıca, yapay zeka tabanlı uygulamaların çoğu ücretli olduğundan, kütüphanelerde bu uygulamalara erişim sağlanarak kullanıcıların deneyim kazanması sağlanabilir. Bu sayede, bilgi kirliliği ve dezenformasyon ile mücadelede de aktif rol oynanabilir.

"Sosyal Fayda için Yapay Zeka" başlıklı makalenizde, yapay zekanın toplumsal fayda sağlama potansiyelini ele alıyorsunuz. Kütüphaneler, yapay zeka uygulamalarını kullanarak toplumsal faydayı artırmak için hangi stratejileri benimseyebilir?

Pandemi döneminde, bilgi kirliliği nedeniyle insanlar ciddi bir endişe ve korkuya kapıldı. Dezenformasyonla başa çıkmak ve bunu yönetmek hiç kolay değil. Yanlış bilgiyi tespit etmek yeterli olmuyor; çünkü yayılmaya devam ediyor. Kütüphaneciler, bilgi doğrulama ve bilginin doğru şekilde organize edilmesinde büyük rol oynuyor. Yapay zeka da bu konuda doğru kullanıldığında faydalı olabilir.

Ancak, yapay zeka yanlış kullanıldığında dezenformasyonu artırabilir. Örneğin, yapay zeka destekli bazı chatbotlar akademik kaynaklar uydurabiliyor ve "halüsinasyon" görebiliyor. Ancak doğru akademik yapay zeka modelleri kullanıldığında gerçek bilgiye ulaşım mümkün oluyor. Bu noktada, kütüphaneciler yapay zekayı benimseyerek ve proaktif olarak kullanarak bilgiye erişimde toplumsal fayda sağlayabilir.

Kütüphaneciler, yapay zeka okuryazarlığı için atölyeler düzenleyebilir. Ayrıca, pahalı yapay zeka lisanslarına erişim sağlayarak, kullanıcıların bu teknolojileri deneyimlemesini mümkün hale getirebilir. Kütüphaneler, hem teknolojiye erişim sağlayan hem de insanın doğal ihtiyacı olan huzurlu ve sakin ortamları sunan merkezler olarak varlığını sürdürecektir.

Bu Sayının ÜYZ Aracı: DeepSeek

Emrullah UĞUR, İstanbul Aydın Üniversitesi

DeepSeek: Yapay Zeka ve Derin Öğrenme Arasındaki Bağlantı

DeepSeek, 2023 yılında Çin'in Hangzhou şehrinde kurulan bir yapay zeka şirketidir. Şirket, büyük dil modelleri (LLM) geliştirerek yapay genel zekaya (AGI) ulaşmayı hedeflemektedir. Yapay zeka alanındaki yenilikçi yaklaşımıyla dikkat çeker ve High-Flyer hedge fonu tarafından finanse edilmektedir. DeepSeek, geliştirdiği modelleri açık kaynak olarak paylaşarak topluluk katılımını teşvik etmektedir.

Teknolojik Gelişmeler ve Modeller

- DeepSeek-V3, Mixture-of-Experts (MoE) mimarisi kullanarak tasarlanmış bir dil modelidir. Model, yalnızca gerekli parametreleri etkinleştirerek verimlilik sağlar ve düşük maliyetle yüksek performans sunar.
- DeepSeek-R1, OpenAI'nin GPT-4 seviyesinde performans gösteren bir model olup eğitim maliyeti açısından daha ekonomik bir alternatiftir. Şirket, DeepSeek-R1'i daha düşük bir maliyetle eğitmeyi başarmıştır.
- DeepSeek, modellerini GitHub ve Hugging Face gibi platformlarda açık ağırlıklı (open weight) olarak sunarak, toplulukların bu modellere erişimini sağlamaktadır.

Güvenlik ve Zorluklar

Ocak 2025'te, DeepSeek'in halka açık bir veritabanı, veri güvenliği açığı nedeniyle sızdırılmıştır. Bu veritabanında sohbet geçmişleri, gizli anahtarlar ve diğer hassas bilgiler bulunmaktaydı. Bu durum, şirketin güvenlik önlemleri konusunda iyileştirmeler yapması gerektiğini göstermektedir.

DeepSeek, yapay zeka teknolojilerinde önemli yenilikler sunan ve maliyet etkin modeller geliştiren bir şirkettir. Ancak, güvenlik ve gizlilik konusunda karşılaştığı zorluklar, şirketin bu alanlarda daha dikkatli ve sorumlu bir yaklaşım benimsemesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bulmaca

Melahat KARSLI, Karadeniz Teknik Üniversitesi

Görsel 1

Yanıtlarınızı aşağıdaki link üzerinden bizimle paylaşabilirsiniz.

Bulmacayı çözmek için tıklayın

Görsel 2

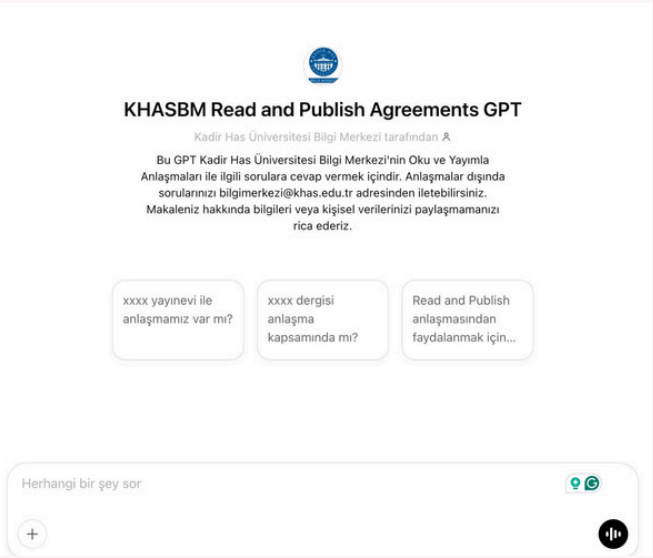
Yapay Zeka Gündemi

Oya ARUS ve Sami ÇUHADAR'ın Posteri LIBER'de

420'den fazla üniversite, ulusal kütüphane ve araştırma kütüphanesini temsil eden Avrupa'nın en büyük araştırma kütüphaneleri birliği LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries)'in 54. LIBER Yıllık Konferans 2-4 Temmuz 2025 tarihlerinde Lozan, İsviçre'de yapılacak. Bu önemli konferansa poster başvurusu yapan, Yapay Zeka Araştırma Grubu Üyelerinden, Sabancı Üniversitesi Koleksiyon Geliştirme ve Bilgi Erişim Sistemleri Müdürü Oya ARUS ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphane Direktörü Sami ÇUHADAR'ın "University Libraries and Artificial Intelligence: The Turkish Experience" başlıklı posteri 5 üzerinden 4.7 değerlendirme puanı alarak kabul edilmiştir.

Türkiye'de Bir İlk: Kütüphane Destekli GPT

Kadir Has Üniversitesi Bilgi Merkezi, Türkiye'de bir ilke imza atarak kütüphane destekli GPT teknolojisini test aşamasında kullanıma sundu. Bu sistem, üniversitenin mensuplarına "Read & Publish" anlaşmaları hakkında hızlı ve doğru bilgi sağlamak amacıyla geliştirildi. Yapay zeka destekli bu yenilikçi yaklaşım, sorulara hızlıca cevap verebilmek amacını taşıyor. Test aşamasında olan sistemde kişisel veri paylaşılmaması gerektiği vurgulanırken, kesin bilgiye ihtiyaç duyan kullanıcıların Bilgi Merkezi ile doğrudan iletişime geçmesi öneriliyor.

Türkiye'nin İlk Kütüphane Yapay Zeka Merkezi Açıldı

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü bir ilke daha imza attı. Kütüphane içerisinde Prof. Dr. Ece Böber ve Dr. Ratip Böber'in destekleriyle "Aziz Böber Yapay Zeka Merkezi"nin açılışını 13 Mart 2025 Perşembe günü gerçekleştirdi.

İYTE Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Gültekin Gürdal "Bir hayali daha gerçekleştirmenin mutluluğu içindeyim. Yine bir ilki gerçekleştiriyoruz. Değerli bağışçılarımızın desteği ile öğrencilerimiz bir çok yapay zeka uygulaması ve aracını kullanabilecek." dedi.

Yapay Zeka Gündemi

Türkiye ÜYZ Kullanımında Küresel Ortalamanın Üzerinde

Deloitte, "Dijital Tüketici Trendleri 2024" raporunun sonuçlarını yayımladı. Türkiye'de 1002 kişinin katıldığı anketle hazırlanan rapor, Türkiye'deki kullanıcıların yapay zekayı %72 oranında kişisel amaçlarla, %51 oranında eğitim için %34 oranında ise iş yerinde verimliliği artırmak için kullandığını ortaya koydu.
Yapay zeka farkındalığı ve kullanım oranı İstanbul'da %77 ile diğer bölgeler arasında en yüksek seviyede bulunuyor. Türkiye'de yapay zeka kullanım oranı yaş ilerledikçe düşerken, en fazla tercih edilen üretken yapay zeka modelleri ChatGPT, Gemini ve MyAI (Snapchat) olarak sıralandı. Haberin detayı için lütfen tıklayınız.

Kazakistan'da Yapay Zeka Kanun Taslağı

Kazakistan Parlamentosundan yapılan açıklamaya göre, Meclis'te yapay zeka ile ilgili kanun taslağı üzerine çalışmalar başladığı belirtildi. Sabilyanov, yapay zeka teknolojilerinin kullanımına yönelik ortak bir yasal çerçeve oluşturmayı amaçladıklarını kaydetti. Söz konusu kanun çerçevesinde, yapay zekanın toplum ve devletin güvenliği üzerindeki risk seviyelerine göre sınıflandırılması ve Kazakistan sınırları içinde insan müdahalesi olmadan karar veren yapay zeka sistemlerinin oluşturulup uygulanmasının yasaklanması amaçlanıyor. Haberin detayı için lütfen tıklayınız.

Yapay Zeka 'Süper Bakteri' Sorununu İki Günde Çözdü

Londra'daki Imperial College'da Profesör José R. Penadés ile ekibi yıllardır, bazı "süper bakterilerin" neden antibiyotiklere karşı dirençli olduğunu araştırıyorlardı ve sonunda bu soruyu yanıtladılar.
Penadés, Google'ın "eş-bilim insanı" aracına araştırmalarının temelindeki sorunu kısa bir bilgilendirmeyle açıkladığında araç, aynı sonuca 48 saat içinde ulaştı. Haberin detayı için lütfen tıklayınız.

Eğitimde Yapay Zekaya Direnç Azalıyor

Toronto Üniversitesi Rotman School of Management profesörlerinden Joshua Gans ve Kevin Bryan, öğrenci desteğini kolaylaştırmak için, ChatGPT 2022'nin sonlarında piyasaya sürüldükten sonra temel bir AI asistanı geliştirdiler ve bunu ders materyalleri üzerinde eğittiler. Gans, Rotman'da küçük bir pilot olarak başlayan şeyin şu anda yaklaşık 100 üniversite ve işletme okulu tarafından benimsendiğini, bunların arasında çevrimiçi MBA programlarının önde gelen sağlayıcılarından bazılarının da bulunduğunu söylüyor. Gans, öğretim kadrosundan gelen yanıtın ezici bir şekilde olumlu olduğunu söylüyor. Detaylar için tıklayınız.

Sakana, AI Tarafından Üretilen Makalesinin Hakem Değerlendirmesinden Geçtiğini İddia Ediyor

Yapay zeka ve bilimsel süreçteki rolü etrafında dönen tartışma her geçen gün daha da kızışıyor. Birçok araştırmacı yapay zekanın "eş bilim insanı" olarak hizmet etmeye henüz hazır olmadığını düşünürken, diğerleri potansiyel olduğunu düşünüyor - ancak bunun erken günler olduğunu kabul ediyor. Japon AI girişimi Sakana , AI'sının hakemli bilimsel yayınların ilklerinden birini ürettiğini söyledi. Şirket, Sakana'nın daha sonra uzun süredir devam eden ve saygın bir AI konferansı olan ICLR'deki bir çalıştaya sunduğu bir makaleyi üretmek için AI Scientist-v2 adlı bir AI sistemi kullandığını söyledi. Sakana, çalıştayın organizatörlerinin yanı sıra ICLR'nin liderliğinin, AI tarafından oluşturulan yazıları çift kör inceleme deneyi yapmak için şirketle çalışmayı kabul ettiğini iddia ediyor.

Detaylar için tıklayınız.

Yapay Zeka Gündemi

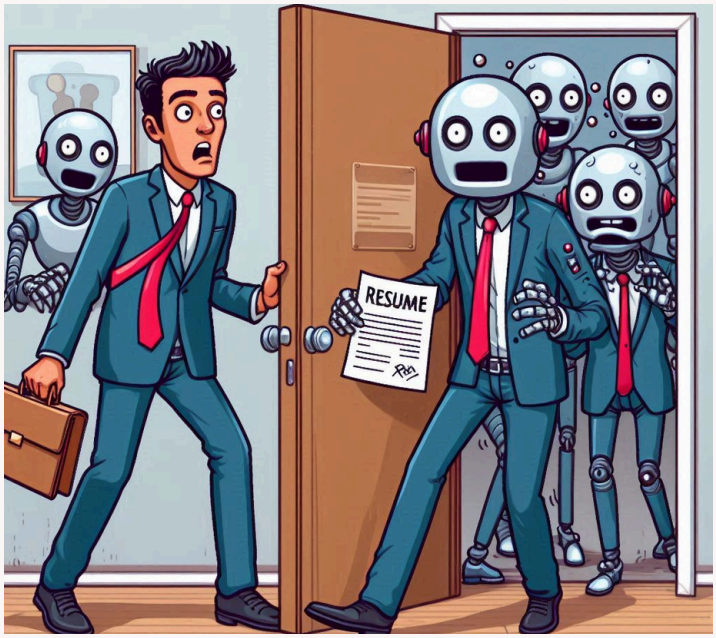

Yapay Zeka Teknoloji İş İlanlarını Şekillendiriyor

Ocak ayındaki BT iş ilanlarının %36'sı, özellikle teknoloji devleri, finans ve danışmanlık şirketlerinde, yapay zeka ile ilgiliydi. Yapay zeka benimsenmesi teknoloji ötesine yayılıyor; perakende, kamu hizmetleri ve sağlık hizmetleri, yapay zeka ile entegre roller için işe alım yapıyor. Finanstan perakendeye kadar birçok sektörde şirketler teknoloji personeli ararken yapay zeka becerilerine sahip olmayı tercih ediyor. Detaylar için tıklayınız.

AI Sahtekarları İşe Alım Süreçlerini Tehdit Ediyor

Vidoc Security, uzaktan işe alım sürecinde yapay zeka filtreleri kullanarak kimliklerini gizleyen sahte adaylarla karşılaştı. İlk vakada, teknik mülakatı geçen bir adayın geçmişindeki tutarsızlıklar şüphe uyandırdı. İkinci vakada ise adayın yüzü YZ tabanlı bir filtreyle gizlenmişti ve yüzünü eliyle kapatması istendiğinde reddetti. Bu olaylar, uzaktan çalışan şirketlerin kimlik sahtekarlığına karşı savunmasız olabileceğini gösteriyor. Şirketler, kimlik doğrulama süreçlerini sıkılaştırarak, video filtrelerini yasaklayarak ve mülakatları kayıt altına alarak önlem almayı planlıyor. Detaylar için tıklayınız.

YZ Arama Motorları Haber Kaynaklarını Doğru Atfetmiyor

Columbia Journalism Review'un araştırmasına göre, sekiz yapay zeka arama motoru haber içeriklerine doğru atıfta bulunmada başarısız oldu. Çoğu, eksik veya yanlış kaynaklar sundu, spekülatif yanıtlar verdi ve var olmayan bağlantılar oluşturdu. Ücretli chatbotlar bile hatalı bilgileri güvenle sundu. Ayrıca bazıları, web sitelerinin taramayı engelleme kurallarını ihlal etti. Araştırma, YZ arama motorlarının doğru kaynak gösterme konusunda ciddi eksiklikleri olduğunu ortaya koyuyor. Detaylar için tıklayınız.

Yapay Zeka ve Kütüphane Etkinlik Ajandası

Özlem ASLAN, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

4-6 NİSAN

Uluslararası Kütüphane ve Teknoloji Festivali

İstanbul Rami Kütüphanesi'nde "Üreten Kütüphaneler" ana temasıyla gerçekleştirilecek festivalde Türkiye'de, kütüphanelerin dijital dönüşümünü ve yapay zeka entegrasyonunu desteklemek amacıyla çeşitli etkinlikler planlanmaktadır.

Detaylı bilgi için tıklayın

12 NİSAN

II. Eğitimde Yapay Zeka Zirvesi

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak İstanbul Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde, "II. Eğitimde Yapay Zeka Zirvesi'ni 12 Nisan 2025'te İTÜ Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecektir.

Detaylı bilgi için tıklayın

14-15 MAYIS

World AI Technology Expo UAE 2025

World AI Expo Dubai 2025, AI sektöründeki işletmeler için benzersiz bir inovasyon ve iş birliği platformu sunarak küresel çapta en büyük ve en kapsamlı AI Fuarı ve AI Konferansı olarak öne çıkıyor.

Detaylı bilgi için tıklayın

18-22 AĞUSTOS

IFLA World Library and Information Congress

89. Dünya Bilgi ve Kütüphane Konferansı "Uniting Knowledge, Building the Future" ana temsaıyla Kazakistan'ın Astana kentinde gerçekleştirilecek. Konferans için son başvuru tarihi 1 Nisan olan poster yarışması da yer alıyor.

Detaylı bilgi için tıklayın

Okuma Önerileri

Özlem ASLAN, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Berkowitz, A. E. (2025). "Slow-MO or FOMO": AI conversations at library conferences. Public Services Quarterly, 21(1), 51–70.
https://doi.org/10.1080/15228959.2024.2442657

Giray, L., Sevnarayan, K., & Ranjbaran Madiseh, F. (2025). Beyond Policing: AI Writing Detection Tools, Trust, Academic Integrity, and Their Implications for College Writing. Internet Reference Services Quarterly, 29(1), 83–116.
https://doi.org/10.1080/15228959.2024.2442657

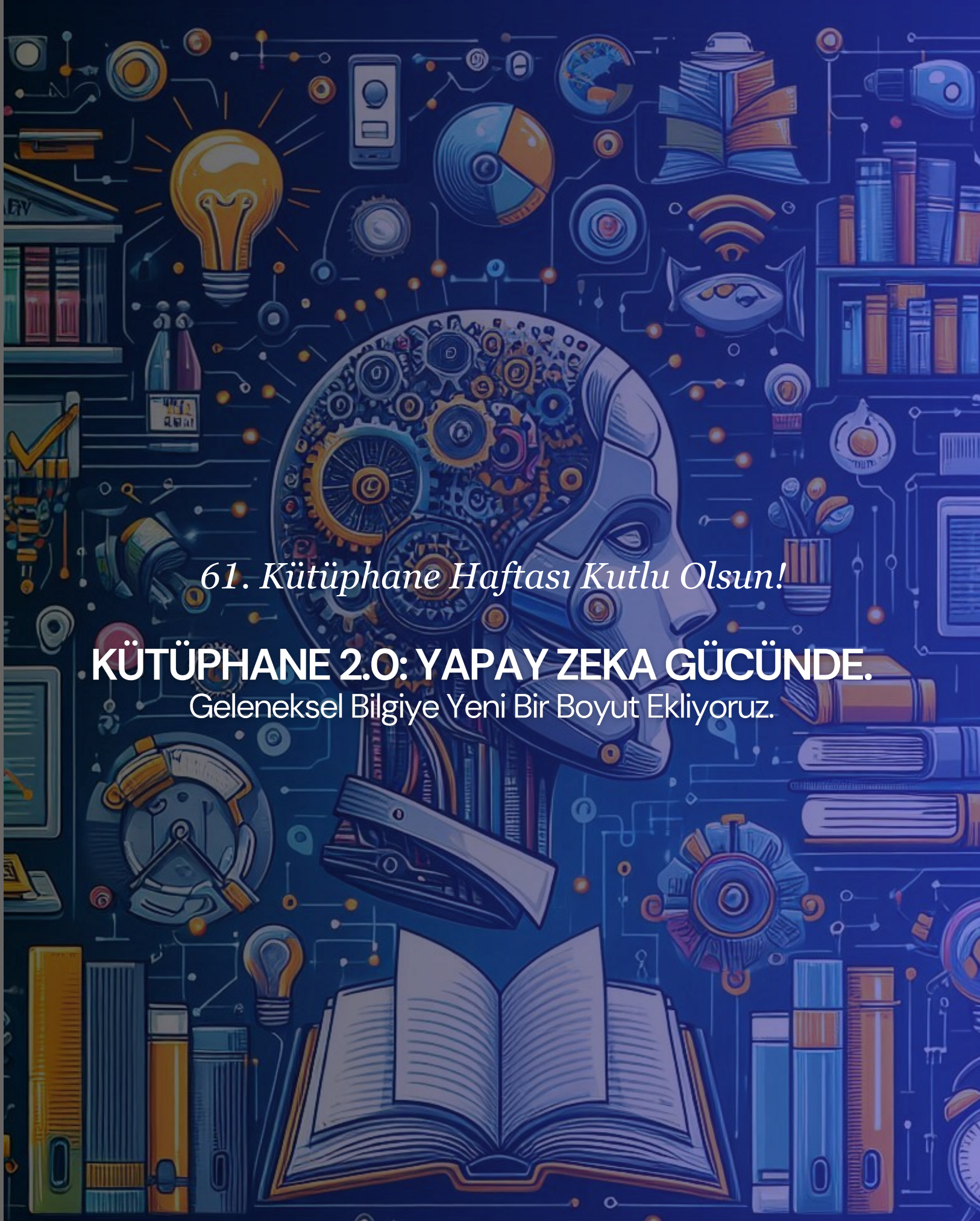
Gupta, V., & Nyamapfene, A. (2025). Generative AI in Universities: Practices at UCL and Other Institutions, and the Path Forward. Internet Reference Services Quarterly, 29(1), 131–151.
https://doi.org/10.1080/10875301.2025.2453461

Mishra, N., & Singh, D. (2025). AI-Generated Work and its Implications on Copyright Law in India. Journal of Intellectual Property Rights (JIPR), 30(1), Article 1.
https://or.niscpr.res.in/index.php/JIPR/article/view/5862

Peterson, R. (2025). Towards a Pedagogy of Self-Determination: Teaching with Generative AI in the Library Classroom. Georgia Library Quarterly, 62(1).
https://doi.org/10.1080/15228959.2024.2442657

Santosa, F. A. (2025). Artificial Intelligence in Library Studies: A Textual Analysis. JLIS.It, 16(1), Article 1
https://doi.org/10.1080/15228959.2024.2442657

Zhang, X. (2025). Teaching Tip: Incorporating AI Tools Into Database Classes. Journal of Information Systems Education, 36(1), 37–52.
https://doi.org/10.1080/15228959.2024.2442657

*Kapak görseli "Yapay zeka destekli, holografik kitaplar ve robot asistanlarla geleceğin kütüphanesini gösteren şık bir görsel oluştur. 'Kütüphane Haftası' yazısı öne çıksın." promptuyla Copilot kullanılarak oluşturulmuştur.